

довољи – патња је“. Ова Будина тврдња није ли истоветна са Јововом јадиковком: „Прије јела мојега долази уздах мој и као вода разлива се јаук мој“? И са потресним речима псалмопевца Давида: „Баш је ништа сваки човек жив“? (Јов, 3, 24; Пс. 31, 5).

Као и у хеленској философској и религиозној неисцељеној тузи тако се и овде ради о вечно истој људској тузи и страху, која се, ту је у праву савремена дубинска психологија, налази у сржи човековог историјског битовања. Покајање, као туга по Богу, управо је лек од те и такве убиствене и неисцељене туге која умртвљује и убија човека. Док туга овога света доноси смрт, покајање као туга по Богу доноси спасење (2 Кор. 7, 10). Покајничко туговање за Богом туговање је не за неким далеким и недоступним Богом него за Богом који се приближио као Царство небеско, као „мир и радост у Духу Светом“. Зато је

оно с правом названо „кћер наде“, „одрицање безнадежности“, „очишћење савести“. Њиме васкрсава не само ум него цео човек: туга постаје радосна туга, патња и страдање и смрт, најбесмисленије стварности људског живота, добијају свој дубоки смисао и осмишљене преображавају се у полазишта и извор новог рођења и вечног живота. Покајање приближује Богу а Бог испуњује душу радосћу, миром и светлошћу. Осећајући близину Божју човек није више сам, нити је препуштен сам себи и својој изгубљености.

У светлости овог „покајања за спасење“ (2 Кор. 7, 10) и „радости спасења“, рођених из туге по Богу, страх и кривица, та два језива чудовишта са којима се сусреће модерни терапеут у човековој подсвести, нису ништа друго до пород човековог отуђења од топлих Очевих недара, тј. последица човековог пада, отпада и греха. .

Грех који се почини делом постаје издаја Бога и савез са демоном. Због тога сваки грех мора бити очишћен покајањем, јер у себи самом носи плату и казну; неokaјани грех човека отуђује од Бога. Када се понавља грех прелази у навик. Код човека се стварају одређени комплекси, затим навика прелази у сам карактер, у природу човека. Грех не постаје човекова природа, али ураста у њега као рђа у гвозђе. Свети Оци говоре да је на почетку греховна помисао слаба као новорођенче, али да затим израста у цина – од греха који је прешао у навик човек може да се избави само уз помоћ других (пре свега – духовног оца) и по молитвама Цркве. Тумачећи речи псалма кћери Вавилонска, крвници!.. благо ономе који узме и разбије дјецу твоју о камен (Пс. 137, 8-9), свети Оци у њима виде указивање на начин духовне борбе. Вавилон је пакао, символ пакла. Вавилонска деца су греховне помисли; благо ономе ко их разбије о камен односно благо ономе ко одмах одбаци греховну помисао. Под каменом се у датом случају подразумева Господ Исус Христос и сила Његовог имена. Разбити вавилонску децу о камен значи умртвити греховну помисао молитвом, која у себи садржи име Божије.

архимандрит Рафаил Карелин

манастир Подмаине - храм Успења Пресвете Богородице
са благословом игумана јеромонаха Рафаила

ПРАВОСЛАВНИ

ПРАЗНИЦИ

ПРЕОБРАЖЕЊЕ

Мт. 17, 1 - 9; зч. 70; 2Пет. 1, 10 - 19; зч. 65.

јеромонах Григорије Светогорац
ПРЕОБРАЖЕЊЕ ХРИСТОВО

Мало пре Свога страдања, узети други облик. Исус Господ нам је једним посебно блиставим догађајем – божанским преображењем – открио славу Свога Божанства.

Јеванђелист Матеј овако описује преображење Господње: И послје шест дана узе Исус Пешра и Јакова и Јована, брата његова, и изведе их на гору високу саме. И преобрази се пред њима, и засија лице Његово као сунце, а хаљине Његове постадоше бијеле као свјетлост. И гле, јавише им се Мојсеј и Илија који с њим говораху. А Пешар одговарајући рече Исусу: Господе, гобро нам је овдје бити, ако хоћеш да начинимо овдје три сјенице: теби једну, и Мојсеју једну, и једну Илији. Док он још говораше, гле, облак сјајан заклони их, и гле, глас из облака који говори: Ово је Син Мој љубљени, Који је по мојој вољи, Њега слушајше.

Реч преобразити се, значи:

узети други облик. Исус Христос се, међутим, није преобразио тако што је узео неки други облик, него је открио својим ученицима оно што је био, пошто им је отворио очи и од духовно слепих учинио их онима који виде. Како говори једна химна овог празника: „Данас Христос, засијавши на гори Тавору, показа Својим трима ученицима образ Божанства Свога.“

Свети Златоусти објашњава узрок услед кога је слава Божанства Његовог откривена незнатно: показао им је, говори, несагледиву славу Божију, не онаквом каква је она заиста, него онаквом каквом су је ученици могли видети. Није им је открио у свој њеној величини, да не би погинули гледајући је.

И тројица јеванђелиста који говоре о преображењу, пишу да је лице Господње засијало као сунце. Они ово пишу, како појашњава свети Григорије Па-

email: kontakt@manastirpodmaine.org
интернет презентација: manastirpodmaine.org

лама, не зато да бисмо светлост којом је Христос за- сијао замислили као чулима спознатљиву, него да би смо схватили да оно што природно сунце представља за све који живе чулно и гледају чулним очима, то је и Христос за све оне који живе духовно и гледају Духом Светим.

Овај велики богослов таворске светлости још примећује да се преображење Христово догодило у време

Преображење Господње се догодило шест дана након Христовог поучавања о слави Оца Свога и о доласку Царства Божијег. Христос беше рекао: Има неких међу овима што стоје овдје који неће окусиши смрши док не виде Царства Божијега.

Ово се односило на тројицу ученика које је Христос повео са собом на Тавор који су тамо, гледајући преображење Христово, заиста видели

Све што је лажно и неистинито биће разоткривено у оквиру усијаног огња истине; нестаће и ишчезнути. Напустиће нас тако да смо остављени сасвим сами, изоловани и гладни – странци у непознатој земљи, где је све потрошено а да није допуњено.

Стојимо грешни и осуђени пред обиљем Божије љубави; кроз Његову љубав имамо опит сопствене ништавности. Привлачи нас улога слугу зато што нам одговара; задовољава нас; удобно нам је у овом својству. Али она не задовољава Бога, Који нас љуби тако непојамно и опрашта у потпуности, тако да смо поражени и ганути Његовом неизмерном и безграничном љубави. Пред таквим чудом, јецамо за радошћу; наше сузе откривају преобиље наше радости.

Из овог разлога, Светитељи, који су деца Божија, називају себе слугама Божијим, јер осећају да такав назив (деца Божија) превазилази њихово достојање и преплављује их поштовањем. Да себе сматрају другачијим, као децом Божијом по благодати, као почаствовану децу на гозби где је угојено теле заклано, превазилази сва људска надања, снове, и очекивања. Ово једино може бити подстакнуто и остварено неизмерном и неизрецивом љубави Бога Оца.

архимандрити Василије (Гондикакис)

када се Господ молио. Ово се збило да бисмо схватили да је узрок овог блаженог виђења молитва, и да се приближавајући Богу молитвом удостојавамо да видимо сјај нестворене светлости. Христос нам, молећи се на гори Тавору, показује како ће се светима јавити светлост Божија.

Царство Божије. Свети Григорије Палама говори да, као што је свугде Христос Цар, тако је и Царство Његово свуда. Према томе, то да Његово Царство долази, не значи да оно долази ма одакле, већ да се оно пројављује у сили Духа Светога. А ова сила се не даје било коме, него само онима који су са Господом и који чврсто стоје у вери у Њега.

Сваки пут када прослављамо свети празник Преображења, Црква нас позива: „Дођите да делатном врлином мислено узиђемо на гору свету. Станимо горе на њу да бисмо се нашли у граду Бога живог и да бисмо умним погледом видели Тројично Божанство које исјава кроз Јединородног Сина Божијег. Попнимо се на гору Господњу да видимо славу преображења Његовог“

И велики Григорије нас позива да, пошто схватимо тајну преображења Господњег, зако-

рачимо к сјају божанске светлости. Пошто заволесмо лепоту непромењиве божанске славе, очистимо ум од земаљских прљавштина презирући привремена задовољства која воде вечној патњи.

Преображењем Господњим Отац нас призива на послушност и на следовање речима Сина Његовог љубљеног. Тако ћемо учинити себе достојним причасницима нестворене светлости преображења и судеоницима Царства небеског.

митрополит Амфилохије (Радовић) ПОКАЈАЊЕ

Преподобни Јован Лествичник каже за покајање да је оно „завет с Богом за вођење новог живота“. Оно што даје меру том новом животу, кроз кога човек постаје – нови човек, није степен знања које човек постиже својом делатношћу, није ни усавшавање које човек постиже самоостварењем. Мера тог новог живота је безмерна и неизмерна јер је он усмерен на Царство небеско, које се „приближило“. Што значи: његова мера је сам Христос као дародавац новог живота и новог вечног људског Лица, силом Духа Светога.

Када о. Јустин Поповић назива покајање „свестраним земљотресом бића човековог“ или „преображењем“, тј. небеском, богочовечанском, очистилачком, преображајном силом и опроштењем грехова (ср. Лк. 24,

47), он тим речима само сажима вековно искуство Цркве Божје, безброј пута посведочено речима и делима пророка, апостола и свети-теља.

Шта то има у покајању онаквом каквог га налазимо у Новом Завету и у искомском опиту Цркве, што га чини тако свемоћним и ефикасним и по чему се оно разликује од других путева спасења који су нуђени и који се нуде човеку? Покајање је туга али туга по Богу и као такво оно даје оно што старо-заветни пророк назива „радост спасења“ (Пс. 50, 14). Човек живи у зачараном кругу „неисцељене туге“. Истина о тузи и патњи заиста је једна од основних „племенитих истина“, како је назива Буда, сваког људског бића које постане свесно своје смртности и неминовне пролазности. „Рођење је патња, болест је патња, смрт је патња, и свака жеља која се не за-